

Навіть дорога в тисячу миль
розпочинається з першого кроку

*Стародавнє китайське
прислів'я*

В С Т У П

Формуємо громадянинів

Важливим компонентом громадянської освіти є виховання у молоді розуміння важливості громадянської ініціативи у процесі розв'язання актуальних питань на рівні вулиці, населеного пункту, регіону. Саме молодь стала сьогодні тією верствою населення, яка відчуває на собі найбільшу відповідальність за наше спільне майбутнє. Громадянські компетентності підростаючого покоління можуть бути сформовані лише у ході безпосередньої соціальної практики, залучення до діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій, органів учнівського самоврядування. Як свідчить досвід, у багатьох населених пунктах України саме шкільні освітні заклади є центрами громадського життя, здійснюють велику просвітницьку роботу щодо духовного та культурного відродження місцевої громади.

Чому така виховна модель є надзвичайно важливою?

- **По-перше**, важливим компонентом демократії є участь громадян у процесі прийняття суспільно важливих рішень. Участь у роботі Молодіжної ради надає учням можливість отримати перший досвід створення, впливу та контролю над суспільною політикою, набути знань, вмінь та цінностей, необхідних для ефективного управління суспільною політикою і самоврядування.
- **По-друге**, залучення молоді до громадської активності орієнтоване передусім на практичне навчання. Місцева громада стає для учнів широким полем діяльності, застосування їхніх зусиль. Саме тут вони отримують свій перший і найважливіший досвід прийняття рішень щодо суспільно важливих питань.
- **По-третє**, школярі досліджуючи проблеми місцевої громади, тим самим обговорюють фундаментальні громадянські цінності демократичного співтовариства. Знання принципів та цінностей демократії допомагає їм стати активними і відповідальними громадянами.
- **По-четверте**, участь у роботі Молодіжної ради має на меті навчити молодь успішно взаємодіяти як із владними структурами, так і недержавними організаціями при вирішенні соціально важливих проблем місцевої громади.

По-п'яте, така діяльність надає можливість юним громадянам відчути свою приналежність до місцевої громади, ідентифікувати себе з нею, знайти своє місце в суспільному житті. Бо саме в цьому віці необхідний досвід реальної громадянської участі, що допомагає досліджувати власні уявлення та їхній зв'язок із дійсністю.

Водночас на практиці досить часто школярі та педагоги зустрічаються із нерозумінням їхніх ініціатив з боку органів місцевого самоврядування, відсутністю конструктивної комунікації та співпраці. Це великим чином зумовлено як відсутністю загальної державної політики щодо залучення молоді до активної участі у місцевій громаді, так і браком певних педагогічних технологій, методичних розробок, інформаційних матеріалів, які б допомагали налагоджувати тісну та взаємовигідну співпрацю учнівської молоді та місцевої громади.

Зокрема, у рамках запланованої діяльності передбачається активізувати молоді у таких змістових концентрах громадянської освіти:

■ **Навчання компетентній участі у виборах**, а також процесу їх організації (у ході виборів молодіжних органів шкільного чи місцевого самоврядування)

■ **Навчання ініціювання діяльності та активної участі у роботі громадських об'єднань** (у рамках участі молоді у діяльності молодіжних органів місцевого самоврядування за такими напрямками: юридично-правовий, молодіжної політики, історія та духовність, культура та спорт, екологічний, інформаційно-освітній, антикорупційний, молодь за чесні вибори, благоустрій населеного пункту тощо)

■ **Навчання компетентної громадянської участі у житті місцевої громади** (у ході налагодження тісної співпраці із офіційними органами місцевого самоврядування)

З цією метою розроблено та видано пакет навчально-методичних матеріалів, які містять методичні рекомендації для учнів, педагогів, а також для представників органів місцевого самоврядування щодо створення та функціонування молодіжних органів місцевого самоврядування (**мала селищна/міська/районна рада, молодіжний парламент населеного пункту, молодіжна рада, тіньова молодіжна селищна рада тощо**).

Навчально методичні матеріали створені у ході реалізації проекту мають на меті:

- *підвищення громадської активності та відповідальності сучасної молоді шляхом залучення її до партнерської співпраці з місцевими громадами;*
- *ініціювання створення на базі навчальних закладів центрів громадянської активності місцевої спільноти.*

Зичимо Вам успіхів та сподіваємося на плідну партнерську співпрацю.